

СПИСЪК С ПУБЛИКАЦИИ В РЕЦЕНЗИРАНИ НАУНИ ИЗДАНИЯ

1. Книги:

- **Голев, К.** *Евразийските номади в преломни времена. Кумано-кипчаки и монголи във водовъртежа на тринайстото столетие.* София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2026.

В книгата *Евразийските номади в преломни времена. Кумано-кипчаки и монголи във водовъртежа на тринайсетото столетие* се разглеждат дълготрайното влияние на природогеографската рамка върху поведението на кумано-кипчаците и монголите, определени аспекти на тяхната политическа и военна история, а също и някои специфични културни особености на номадските общества. Монографията е фокусирана върху преломния за евразийските номади XIII в., когато с изграждането на най-голямата номадска империя в човешката история – тази на Чингиз хан и неговите потомци – тези културни особености придобиват глобално (по средновековните стандарти) значение и започват да влияят на подчинените уседнали народи. Избраният от автора подход е да бъдат изследвани няколко определени аспекта от този ключов за историята на Евразия период, вместо да се представя хронологично изграден наратив на драматичното XIII столетие.

The book *Eurasian Nomads in Turbulent Times: The Cuman-Qipchaq and the Mongols in the Turmoil of the 13th Century* examines the long-term influence of the geographical setting on the behaviour of the Cuman-Qipchaqs and the Mongols, along with certain aspects of their political and military history, as well as certain specific cultural characteristics of nomadic societies. The monograph focuses on the 13th century—a turning point for the Eurasian nomads—when, with the establishment of the largest nomadic empire in human history, that of Chinggis Khan and his descendants, these cultural characteristics acquired global (by medieval standards) significance and began to influence the subjugated sedentary peoples. The author's approach is to examine several specific aspects of this pivotal period in the history of Eurasia, rather than presenting a chronologically structured narrative of the dramatic 13th century.

2. Сборници:

- *Chronica*. Vol. 21, 2023: *Nomads and Their neighbors in the Middle Ages*. Eds. **Konstantin Golev and Delyan Rusev**. Szeged. ISSN 1588-2039

Двайсет и първият том на годишника на Института по история на Хуманитарния факултет на Сегедския университет *Chronica* е сборник с научни публикации, появили се в

резултат на Осмата международна конференция по средновековна история на Евразийската степ “Nomads and their Neighbours in the Middle Ages”, проведена в София на 20 – 23 ноември 2019 г. В сборника са публикувани редица изследвания по история на номадските народи от Късната античност до Новото време.

The twenty-first volume of *Chronica*, the annual of the Institute of History at the Faculty of Humanities, University of Szeged, is a collection of academic papers resulting from the Eighth International Conference on the Medieval History of the Eurasian Steppe “*Nomads and their Neighbours in the Middle Ages*”, held in Sofia, 20–23 November 2019. The collection includes a number of studies on the history of nomadic peoples from Late Antiquity to the Modern Era.

- *Ехо от войната. Спомени на ветерани от Втората световна война*. Том. II. Съст. **Голев, К.** София, 2015. ISBN 978-619-90366-1-7
- *Ехо от войната. Спомени на ветерани от Втората световна война*. Том. I. Съст. **Голев, К., Гяурски, М.** Добрич: Фолиарт, 2011. ISBN 978-954-92506-6-4

„Ехо от войната“ е двутомен сборник със спомени на ветераните от Българската армия, взели участие в различни етапи на Втората световна война през периода 01.03.1941 – 09.05.1945 г. Целта на сборника е чрез методите на устната история да бъде запазена колкото се може по-голяма част от паметта на поколението, родено през второто и третото десетилетие на отишлия си XX век. В неговата драматична съдба се преплитат не само сраженията срещу въоръжените сили на Нацистка Германия от заключителния етап на Втората световна война (септември 1944–май 1945), но и предхождащите ги съдбоносни години. Служилите в редовете на Българската армия през този период стават свидетели и участници във възвръщането на Южна Добруджа, бленуваното, но ефимерно Национално обединение, окупацията на части от Сърбия и разрастването на Съпротивителното движение, както в окупираните територии и „Новите земи“, така и в границите на „Стара България“. Представителите на това поколение – синове и дъщери на участниците във войните за Национално обединение, в голямата си част произхождащи от многодетни селски семейства, където основният поминък са земеделието или занаятите, свидетели на установяването, възхода и рухването на Комунистическия режим (1944–1989) – въплащават в своя живот историческата съдба на България през последния век. Те до края на дните си остават разкрячени между традицията и модерността. Ето защо не само участието на България във Втората световна война, но и самото наше съвремие не биха могли да бъдат разбрани без да се събере, съхрани и осмисли максимално голяма част от опита на представителите на това поколение, много от които до края на живота си са съхранили привързаността си към най-разнообразни нюанси от политическия спектър на онова време.

Echo of the War is a two-volume collection of memoirs by veterans of the Bulgarian Army who took part in various stages of the Second World War between 1 March 1941 and 9 May 1945. The aim of the collection is to use the methods of oral history to preserve as much as possible of the memory of the generation born during the second and third decades of the past 20th century. Its dramatic history encompasses not only the battles against the forces of Nazi Germany during the

final phase of the Second World War (September 1944 – May 1945), but also the fateful years that preceded them. Those who served in the ranks of the Bulgarian Army during this period witnessed and took part in the return of Southern Dobruja under Bulgarian authority, the longed-for but short-lived National Unification, the occupation of parts of Serbia and the growth of the Resistance Movement, both in the occupied territories and the ‘New Lands’, as well as within the borders of ‘Old Bulgaria’. The representatives of this generation – the sons and daughters of those who fought in the wars for National Unification, the vast majority of whom came from large rural families where the main livelihood was farming or craftsmanship, and who witnessed the establishment, rise and collapse of the Communist regime (1944–1989)—embody in their lives the historical destiny of Bulgaria over the past century. Until the end of their days, they remained straddling the line between tradition and modernity. That is why not only Bulgaria’s involvement in the Second World War, but also our present day itself, could not be understood without gathering, preserving and reflecting upon as much as possible of the experiences of the representatives of that generation, many of whom retained their attachment to the most diverse shades of the political spectrum of that era right up until the end of their lives.

3. Статии:

- **Golev, K.** “Crime and Punishment: The Mongol Invasion, Cuman-Qipchaq Refugees, and the Second Bulgarian Empire” in: *The Mongols in Central Europe: The Profile and Impact of their Thirteenth-Century Invasions*. Ed. **Balázs Nagy**. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2024, pp. 463-494. ISBN 978 963 489 679 1

В статията се разглежда периодът на преминаване на кумански бежански вълни през Българското царство – края на 30-те и началото на 40-те години на XIII в., съвпадащ и с навлизането на монголската армия в държавата на Асеновци. По-специално изследването се фокусира върху последната бежанска вълна от 1243 (?) г., довела в българските земи бъдещият мамелюкски султан Байбарс (1260 – 1277). Изворите за тези събития са детайлно анализирани и разгледани в контекста на други подобни събития от епохата на политическата гибел на кумано-кипчакската общност.

This article examines the period during which waves of Cuman refugees passed through the Bulgarian Tarsdom – the late 1230s and early 1240s – which also coincided with the invasion of the Mongol army. In particular, the study focuses on the final wave in 1243 (?), which brought the future Mamluk sultan Baybars (1260–1277) to the Bulgarian lands. The sources for these events are analysed in detail and examined in the context of other similar events from the era of the political destruction of the Cuman-Qipchaq tribal community.

- **Golev, K.** “Ecology of Warfare: The Seasonal Campaigns of the Cuman-Qipchaqs in Eastern Europe and Central Asia” *Chronica*. Vol. 21, 2023: *Nomads and Their neighbors in the Middle Ages*. Eds. **K. Golev and D. Rusev**. Szeged, pp. 117-181. ISSN 1588-2039

Според Дмитрий Расовски куманите никога не се появяват южно от Дунава, за да подкрепят Асеновци през горещите месеци на годината, а ако лятото настъпи по време на

военен поход, те се оттеглят. Пламен Павлов до известна степен релативизира прекалено детерминистичния модел, въведен от Расовски, но той все още остава актуален за отношенията между куманите и първите владетели на възстановената българска държава. Все пак въпросът дали този модел е валиден само за периода от няколко десетилетия на интензивни военни конфликти на Балканите (в края на XII и началото на XIII век) или е имал по-широки хронологични и географски последици, остава отворен. Въз основа на различни случаи от историята на Балканите, Русия, Хорезм и Монголия, разгледани в настоящата статия, може да се заключи, че асиметричната сезонна военна активност на кумано-кипчаките далеч не е била уникална черта на тяхното военно сътрудничество с първите Асенови. Всъщност това явление може да се наблюдава през целия период на куманска активност на Балканите и в Централна Азия (XI–XIII век). Въпреки това асиметричната сезонна военна активност на куманите не е повсеместна, тъй като не е типична за интензивните контакти на тези номади с руските княжества. Чрез извеждането на синхронни и диахронни паралели с дейността на други евразийски номади авторът идентифицира факторите, стоящи зад тази динамика.

According to Dmirty Rassovsky, the Cumans never appeared south of the Danube to support the Asenids during the hot time of the year, and if it occurred in the course of a campaign they withdrew. Plamen Pavlov relativizes to a certain extent the too deterministic model introduced by Rassovsky, which is still relevant for the relations between the Cumans and the first rulers of the re-established Bulgarian state. Yet, the question whether this model is valid only for the period of a few decades of intensive military conflicts in the Balkans (at the end of the 12th and the beginning of the 13th century) or had broader chronological and geographical implications remains unsolved. On the basis of various cases from the Balkan, Rus', Khwārazmian, and Mongol history examined in the present paper, it can be concluded that the asymmetric seasonal military activity of the Cuman-Qipchaqs was by far not a unique feature of their military cooperation with the first Asenids. In fact, this phenomenon can be observed through the entire period of Cuman activities in the Balkans and Central Asia (11th–13th centuries). Yet, the Cuman asymmetric seasonal military activity was also not ubiquitous as it was not characteristic of the intensive contacts of these nomads with the Rus' principalities. By drawing synchronous and diachronous parallels with the activities of other Eurasian nomads, the author identifies the factors that stood behind these dynamics.

- **Голев, К.** „Те не можеха да воюват повече поради лятото“: Асиметричната сезонна военна активност на кумано-кипчаките на Балканите. *Исторически преглед*, LXXVII (4), 2021, с. 5–23. ISSN: 0323-9748.

Руският учен Дмитрий Расовски е известен с разработването на своя модел за сезонната военна активност на куманите (до известна степен релативизиран от Пламен Павлов), според който те никога не се появяват южно от Дунава, за да подкрепят Асеновите през горещите месеци на годината, а ако лятото настъпи по време на военен поход, те се оттеглят. Въпреки това въпросът дали този модел е валиден само за периода от няколко десетилетия в края на XII – началото на XIII век, или е имал по-широко приложение, остава отворен. Въз основа на различни случаи от средновековната балканска история, разгледани в настоящото изследване, може да се заключи, че асиметричната сезонна военна дейност на

кумано-кипчаките се простира далеч отвъд хронологичните рамки на периода на най-интензивното военно сътрудничество между номадите и първите Асенови. Всъщност това явление се наблюдава през целия период на куманската дейност на Балканите (XI – XIII в.).

The Russian scholar Dmirty Rassovsky is famous for establishing his model of seasonal military activity of the Cumans (relativized to an extent by Plamen Pavlov), according to which they never appeared south of the Danube to support the Asenids during the hot time of the year and if it occurs in the course of a campaign they withdrew. Yet, the question whether this model is valid only for the period of few decades in the end of the 12th c. – beginning of the 13th c., or had broader implications remains unsolved. On the basis of various cases of the Medieval Balkan history examined in the present research, it can be concluded that the asymmetric seasonal military activity of the Cuman-Qipchaqs stretches far beyond the chronological frame of the period of most intensive military cooperation between the nomads and the first Asenids. In fact, this phenomenon can be observed through the entire period of Cuman activities in the Balkans (11th–13th cc.).

- **Golev, K.** The Cities along the Syr Darya in 11th–13th cc.: Jand and Sighnaq between the Cuman-Qipchaqs and the Khwārazmshāhs Anushteginids. *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, 74, 1, Akadémiai Kiadó, 2021, ISSN:0001-6446, DOI:10.1556/062.2021.00001, 11-52.

Статията разглежда взаимоотношенията между централноазиатските куманско-кипчакски племена и два от най-важните градове по поречието на Сърдаря – Дженд и Сигнак – през целия период на кумано-кипчакско господство над степите на Западна Евразия (средата на XI – първите десетилетия на XIII век). През по-голямата част от този период номадите са принудени да взаимодействат, а често и да воюват с хорезъмшаховете от династията на Анустегинидите за влияние върху стратегическите селища в региона на Сърдаря. Използвайки различни писмени източници авторът предлага подробен профил на това продължително и противоречиво съжителство.

The article examines the relations between the Central Asian Cuman-Qipchaq tribes and two of the most important cities along the Syr Darya, Jand and Sighnaq for the entire period of Cuman-Qipchaq domination over the steppes of Western Eurasia (mid-11th – first decades of the 13th c.). During most of this period the nomads had to deal and often to fight with the Khwārazmshāhs Anushteginids for influence over the strategic settlements of the Syr Darya region. On the basis of various written sources, the paper offers a detailed profile of this protracted and controversial coexistence.

- **Голев, К.** Да убиеш Чингизид: евразийски номадски традиции в политическия инструментариум на цар Теодор Светослав (1300–1322). *Исторически преглед*, 2020, кн. 1, с. 5-32. ISSN 03239748

Статията разглежда екзекуцията на най-големия син на Ногай – Чака – в края на XIV в. Събитията в Търново са анализирани в широка сравнителна перспектива, в търсене на отговор на въпроса защо Теодор Светослав е избрал метода на удушаване за ликвидирането на своя шурей. Разгледани са редица други убийства и екзекуции на личности с царска кръв в цяла монголска Евразия, които са съпоставени с различни диахронни паралели. Изказано

е твърдението, че чрез удушаването на Чака Теодор Светослав спазва древно степно табу, забраняващо проливането на царска кръв. По този начин се стига до заключението, че българският цар следва стандартна монголска практика за елиминиране на потомците на Чингис хан.

The article examines the execution of Nogay's oldest son Chaka at the turn of the 14th c. The events in Tarnovo are analyzed in a broad comparative perspective in order to answer the question why Theodor Svetoslav chose the method of strangulation for the elimination of his brother-in-law. A number of other killings and executions of persons with royal blood throughout Mongol Eurasia are surveyed and juxtaposed with various diachronous parallels. It is argued that by strangling Chaka, Theodor Svetoslav kept an ancient steppe taboo that prohibited the shedding of royal blood. Thus, a conclusion is drawn that the Bulgarian Tsar followed a standard Mongol practice for elimination of Chinggisids.

- Вж. също на английски: **Golev, K.** “To Kill A Chinggisid: The Taboo of Shedding the Royal Blood of the Golden Lineage. A Case Study From Medieval Bulgaria” *Archivum Eurasiae Medii Aevi* 26 (2021–2023), pp. 59-80. Harrassowitz Verlag, ISSN 0724-8822 / ISBN 978-3-447-18132-7
- Вж. също на руски: **Голев, К.** Убить Чингизида: евразийские кочевые традиции в политическом инструментарии царя Теодора Светослава (1300–1322). – В: *Золотоордынское наследие*. Сборник статей, посвященный 700-летию со дня рождения средневекового татарского поэта Сейфа Сарай. Выпуск 4. **Ред. И. М. Миргалеев**. Казань: Институт истории им. Ш.Марджани АН РТ, 2021, с. 179-189. ISBN 978-5-94981-000-4
- **Golev, K.** “Intra-Mongol Diplomacy and Witch-Hunt during the Dissolution of the Empire: the Witchcraft Trial at the Court of Hülegü” *Eurasian Studies* 17 (2019), pp. 327-368 Print ISSN 1722-0750; E-ISSN 2468-5623

Статията разглежда събитията, довели до създаването на Илханата под управлението на Хулагу, както и началото на войната между Хулагуидите и Джочидите от Златната орда. В статията се обсъжда борбата между двете разклонения на Златния род на Чингис хан по време на похода на Хулагу през Югозападна Азия. Този процес достига своя връх, когато Хулагу решава да се отърве от отрядите на Джочидите в армията си, заедно с принцовете, които ги ръководят. Това се случва тъй като те представляват сериозна пречка по пътя към установяването на неговата империя в Иран и съседните области. Хулагу използва обвинението в магьосничество като официален претекст, за да отстрани своя събрат принц (или принцове) от династията на Чингис хан.

The paper examines the events that led to the establishment of the Ilkhanate under Hülegü as well as the beginning of the war between the Hülegüids and the Jöchids of the Golden Horde. The article discusses the struggle between the two branches of Chinggis Khan's Golden Lineage during the march of Hülegü through South West Asia. This process reached its apex when Hülegü decided to get rid of the Jöchid contingents in his army together with the princes that headed them. This happened because they were a serious obstacle on the way towards establishing his empire in Iran and the adjacent areas. Hülegü used an accusation in witchcraft as an official pretext to remove fellow Chinggisid prince (or princes).

- **Golev, K.** "The Cuman-Qipčaks and Crimea: the Role of the Peninsula in the Relationships between the Nomads and the *Outside World*" *Archivum Eurasiae Medii Aevi*, Vol. 24 (2018), pp. 23-107 ISSN: 0724-8822

Изследването проследява целия период на контакти между кумано-кипчакските племена и населението на Кримския полуостров, от първите сведения за появата на номадите по бреговете на Черно море през втората половина на XI в., до политическата гибел на тяхната многолюдна общност под ударите на настъпващите монголски войски през средата на XIII столетие. Специален акцент е поставен върху ролята на кумано-кипчаките в междуконтиненталната роботърговия, отношенията им с обитателите на градовете по кримското крайбрежие и хода на монголското завоевание на полуострова.

The study traces the entire period of interaction between the Cuman-Qipchaq tribes and the population of the Crimean Peninsula, from the earliest records of the nomads' arrival on the shores of the Black Sea in the second half of the 11th century, to the political destruction of this large tribal community by the advancing Mongol armies in the mid-13th century. Particular emphasis is placed on the role of the Cumans and Qipchaqs in the intercontinental slave trade, their relations with the inhabitants of the towns along the Crimean coast, and the course of the Mongol conquest of the peninsula.

- **Голев, К. В.** Кангли из Хорасана: необычайная судьба одного кумано-кипчакского объединения в водовороте Монгольского нашествия. *Материалы II-й научной конференции средневековой истории Дешт-и Кыпчака*. ТОО «НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР «ДЕШТ-И-КЫПЧАК», 2018, ISBN:978-601-284-285-2, с. 103-110.

Статията разглежда съдбата на една малко известна, но относително многолюдна група кумано-кипчакски бежанци от групировката кангль, които се опитват да намерят спасение от напредващите монголи в Хорасан. Анализирани са опитът им да се интегрират в разпадащите се политически структури на бившата Хорезмийска империя през десетилетния политически хаос в региона, последвал първоначалната поява и внезапното оттегляне на основните монголски сили през 1219–1223 г.

This article examines the fate of a little-known but relatively large group of Cuman-Qipchaq refugees from the Qangli grouping, who were attempting to seek refuge from the advancing Mongols in Khurāsān. It analyses their attempts to integrate into the disintegrating political structures of the former Khwārazmian Empire during the decades of political chaos in the region that followed the initial arrival and sudden withdrawal of the main Mongol forces between 1219 and 1223.

- **Golev, K.** “On the Edge of Another World: Crimea and Balkans as contact zones between the Cuman-Qipčaks and the *Outside World*” *Études Balkaniques*, Vol. 54 (2018), pp. 89-126.

Статията разглежда в сравнителна перспектива присъствието на кумано-кипчаките в Крим и на Балканите. Наличният исторически и археологически материал се анализира в теоретичната рамка на концепцията за контактите между номадите и *Външния свят*. Въз основа на общата типология на контактните зони между кумано-кипчаките и околните селскостопански общества се подчертава специфичното място на Крим и Балканите. Проследява се първоначалното появяване на куманите и на двата полуострова и хронологично се разглежда профилът на по-нататъшното им поведение. Паралелният анализ показва, че в Крим номадите са проявявали интерес към търговски дейности и дори са наложили флуидното си политическо господство над значителна част от селищата по кримското крайбрежие, докато на Балканите те са били привлечени предимно от възможностите за набези. Подчертава се по-високият приоритет на Крим за кумано-кипчаките и той се съпоставя с приоритетите на Византийската империя, за която вътрешността на Балканите с хинтерланда около столицата ѝ е оставала от първостепенно значение.

The article surveys in a comparative perspective the presence of the Cuman-Qipchaqs in Crimea and the Balkans. The available historical and archaeological material is examined in the theoretical framework of the concept for the contacts between the nomads and the *outside world*. On the basis of general typology of the contact zones between the Cuman-Qipchaqs and the surrounding sedentary societies, the specific place of Crimea and the Balkans is emphasized. The initial appearance of the Cuman-Qipchaqs on both peninsulas is traced and the profile of their further behavior is chronologically examined. The parallel analysis demonstrates that in Crimea the nomads were interested in commercial activities and even imposed their political supremacy over a significant part of the settlements along Crimean littoral, while in the Balkans they were attracted mainly by the opportunities for raiding. The higher priority of Crimea for the Cuman-Qipchaqs is highlighted and juxtaposed to the priorities of the Byzantine Empire, for which the Balkan hinterland of its capital remained of primary importance.

- **Голев, К.** „За българофилията на куманите при управлението на първите Асеновци“ *Минало* 4 (2017), с. 37-56.

Целта на настоящата статия е да разгледа феномена на *българофилията*, който представлява разпознаваема тенденция в дейността на кумано-кипчакските племена на Балканите през края на XII и първата половина на XIII век. Авторът се стреми да отговори на въпроса: кои са факторите, които са определили трайната подкрепа на куманите за новосъздаденото Второ българско царство срещу различни противници, като Византия, Латинската империя в Константинопол и Унгарското кралство? Настоящата публикация е първата, която идентифицира и дефинира феномена *българофилия*, демонстриран от куманите по време на тяхната дейност на Балканите в края на XII и първата половина на XIII век. Тя е също така сред първите изследвания, които поставят данните за куманското присъствие на Балканите в широка сравнителна перспектива, като използват допълнителни източници за историята на тези номади в Понтийските степи, както и в Централна Азия.

The aim of the present paper is to examine the phenomenon of *Bulgarophilia* which was a recognizable pattern in the activities of the Cuman-Qipchaq tribes of the Balkans during the late 12th and first half of the 13th century. The author seeks to answer the question: what were the factors that shaped the persistent Cuman support of the newly established Second Bulgarian Empire against various adversaries, such as Byzantium, the Latin Empire of Constantinople and the Kingdom of Hungary? This article is the first one to identify and define the phenomenon of *Bulgarophilia* demonstrated by the Cumans during their activities on the Balkans at the end of the 12th and first half of the 13th century. It is also among the first research works that put the data for the Cuman presence in the Balkans in a broad comparative perspective, using additional sources for the history of these nomads in the Pontic Steppes as well as Central Asia.

- Вж. също на английски: **Golev, K.** “About the Bulgarofily of the Cumans during the reign of the first Assenids” *Golden Horde Review*, Vol. 6, No. 3 (2018), pp. 452-471.
- **Golev, K.** “Witchcraft and Politics in the Court of the Great Khan: Interregnum Crises and Political Struggle among the Mongol Imperial Elite” *CEU Medieval Annual*, Vol. 23 (2017), pp. 132-144.

Статията проследява съдбата на Фатима хатун – машхадската фаворитка на вдовицата на Угедей хан (1229–1241) Туракина хатун, която се възползва от факта, че нейната господарка поема регентството на Монголската империя през периода 1241–1246 г. за да измине пътя от обикновена пленничка до разпоредител с огромните ресурси на тази квази-глобална държава. Изследването обръща особено внимание на обвинението във вешерство, което политическите противници на Фатима използват, за да се разправят с нея и приближените ѝ.

The article traces the life of Fāṭima Khatun – the Mashhad favourite of the widow of Ögedei Khan (1229–1241) Töregene Khatun, who took advantage of the fact that her mistress assumed the regency of the Mongol Empire between 1241 and 1246 to rise from the status of an ordinary

captive to a de facto governor of the vast resources of this quasi-global state. The study pays particular attention to the accusation of witchcraft, which Fāṭima's political opponents used to eliminate her and her close associates.

- Вж. също на български: **Голев, К.** Лов на вещици и политически игри в двора на великия хан: случаят на Фатима хатун. *Известия на Института за исторически изследвания* 41 (2025) = *По следите на отминалото време. Институции, събития, личности (в чест на проф. Йорданка Гешева)*. с. 101-115.
- **Golev, K.** "Whitch-hunt in the Mongol Empire: Prolegomena" *CAS Working Papers* 8 (2015–2016), pp. 3-36

Публикацията представлява своеобразен увод в изследването на феномена *лов на вещици* в Монголската империя. Тя представя основния набор от източници по темата, натрупаната скромна по обем историография и възможната методология на едно бъдещо изследване. В рамките на прегледа на извори е направен изчерпателен анализ на различните средновековни наративни традиции, които описват този феномен.

This publication offers a kind of introduction to the study of the phenomenon of *witch-hunt* in the Mongol Empire. It presents the main body of sources on the subject, the rather limited historiography that has been accumulated, and the possible methodology for a future study. As part of the review of sources, a comprehensive analysis is carried out of the various medieval narrative traditions that describe this phenomenon.

- **Голев, К.** Дешт-и Кипчак и Внешний мир. Типология контактных зон между кумано-кипчакской общностью и внешнего мира. В: *Сборник материалов международной научной конференции „Кипчаки Евразии: история, язык и письменные памятники“ посвященной 1100 летию Кимекского государства в рамках Дней тюркской письменности и культуры*. Ред. **Б. Е. Кумеков**, Астана, 2013, с. 142-151.

Статията предлага типология на различните контактни зони между кумано-кипчаките и седентарните общества, като се опитва да очертае сходства в поведението на номадите в отдалечени региони на базата на географските сходства между тях. Така отношенията на кумано-кипчакските племена с Киевска Рус, Хорезъм и Волжка България са обособени в отделна група, тъй като всички тези политики имат обширна граница със степта, докато паралелите между Унгарското кралство и Грузия се обясняват с наличието на планински бариери между тях и обитаваното от куманите пространство. Като своеобразно изключение е посочен Балканският полуостров.

The article presents a typology of the various contact zones between the Cuman-Qipchaqs and sedentary societies, seeking to identify similarities in the behaviour of these nomads in remote regions on the basis of geographical parallels between them. Thus, the relations of the Cuman-Qipchaq tribes with Kievan Rus', Khwārazm and Volga Bulgaria are presented in a separate group, as these polities shared an extensive border with the steppe, while the parallels between the Kingdom of Hungary and Georgia are explained by the presence of mountainous barriers between them and the territory inhabited by the Cumans. The Balkan Peninsula is cited as a notable exception.

- **Голев, К.** Градове и номади в Златната орда. В: *Collegium Historicum*, Том 2, София, 2012, с. 515-539.

Основавайки се предимно на руска литература, статията прави анализ на моделите на взаимодействие между номадския компонент на Златната орда и нейното уседнало население. В центъра на изследването е поставен феноменът на степната урбанизация – направляван от монголските ханове рядък процес на изграждане на мрежа от градски центрове и земеделски хинтерланд за тях по поречията на реките, които текат през Евразийската степ.

Drawing primarily on Russian literature, this article analyses the patterns of interaction between the nomadic element of the Golden Horde and its sedentary population. The study focuses on the phenomenon of steppe urbanisation – a rare process, directed by the Mongol khans, of establishing a network of urban centres and their agricultural hinterlands along the rivers that flow through the Eurasian steppe.

- **Голев, К.** Образът на куманите в „Повесть временных лет”, и съвременните ѝ руски извори. В: *Collegium Historicum*, Том 1, София, 2011, с. 412-432.

Изследването анализира образа на куманите в най-ранните достигнали до нас извори от Киевска Рус, съставени в края на XI в. – началото на XII в. Сред тях особено изпъкват доайенът на руското летописание, *Повест за изминалите години* (т. нар. *Повесть временных лет*) и *Поучението* на руския княз Владимир Мономах, два текста, които са в тясна връзка по между си и са съставени през приблизително един и същи период, но разкриват различни и допълващи се измерения на куманския образ в очите на средновековните руси.

This study analyses the portrayal of the Cumans in the earliest surviving sources from Kievan Rus', compiled in the late 11th – early 12th centuries. Among these, the oldest Rus' chronicle, *The Tale of Bygone Years* (the so-called *Повесть временных лет*) and *the Testament* of the Russian Prince Vladimir Monomakh are examined in details. These two texts are closely interrelated and

were composed during roughly the same period, yet they reveal different and complementary dimensions of the Cuman image as perceived by the medieval Rus’.

- **Голев, К.** Номадският удар: сравнение между историческата съдба на хуни и авари. В: *Сборник на ежегодните „Кюстендилски четения“ 2009 г. „Кризите в историята“*. Ред. **Вл. Станев**, София, 2011, с. 291-302.

Статията изследва събития от Късната античност и Ранното средновековие, като разглежда в сравнителен план империите на хуни и авари, които неслучайно избират за своя политически център Карпатския басейн.

The article explores events from Late Antiquity and the Early Middle Ages, examining in a comparative perspective the empires of the Huns and Avars, who both chose the Carpathian Basin as their political center not by chance.